

STYRESAK

Styresak:	85/2022
Møtedato:	24.10.2022
Arkivsak:	2022/33-8
Saksbehandler:	Ingrid Lernes Mathiassen

Orienteringssaker til styremøte 24.10.2022

Innstilling til vedtak

Styret ved Universitetssykehuset Nord-Norge HF tar orienteringssakene til orientering:

1. Orientering ved administrerende direktør – *mundlig*
2. Senterpresentasjon – Personal- og organisasjonscenteret
3. Kvalitet og pasientsikkerhet - *mundlig*
4. Egenproduksjon av PET- radiofarmaka i UNN – *mundlig*
5. Status forbedringsarbeid i Nevrokirurgi-, øre-nese-hals- og øyeavdelingen - *mundlig*
6. Oppdaterte nasjonale kvalitetsindikatorer - *mundlig*
7. Forbedringsprogrammet for poliklinikk i UNN - *mundlig*
8. Spesialisthelsetjenester til den samiske befolkningen – handlingsplan – *skriftlig*

--- slutt på innstillingen ---

Tromsø, 14.10.2022

Anita Schumacher (s.)
administrerende direktør

ORIENTERINGSSAK TIL STYRET

Styresak	ST 85/2022-8
Møtedato:	24.10.2022
Arkivsak:	2021/10468-5
Saksbehandler:	Hilde Annie Pettersen Kvalvik

Spesialisthelsetjenester for den samiske befolkning - handlingsplan

Bakgrunn

Med bakgrunn i Nasjonal helse- og sykehusplan (2016-2019) ble Helse Nord gitt følgende oppdrag i oppdragsdokumentet for 2017:

«Helse Nord RHF skal ivareta strategisk videreutvikling av spesialisthelsetjenester til den samiske befolkningen innenfor de rammer og prinsipper som framgår av Nasjonal helse- og sykehusplan».

I henhold til oppdraget gitt til Helse Nord RHF og i nært samarbeid med Sametinget og de andre regionale helseforetakene i landet, ble prosjektet «Strategisk videreutvikling av spesialisthelsetjenester til den samiske befolkningen» opprettet. Prosjektet resulterte i strategidokumentet «Spesialisthelsetjenester til den samiske befolkningen» som ble overlevert Helse- og omsorgsminister Bent Høie i juni 2020.

Direktørmøtet i Helse Nord besluttet 12.11.2020 at det skulle opprettes en regional arbeidsgruppe med oppgave å utarbeide en plan over hvilke tiltak som må igangsettes for å øke kvalitet og kompetanse i henhold til det nevnte strategidokumentet.

Arbeidsgruppen fikk som mandat fra Helse Nord RHF å vurdere hvilke tiltak som kan bidra til å sikre at samiske pasienter får et spesialisthelsetjenestetilbud tilpasset samisk språk og kultur. Arbeidsgruppen ble bedt om å utarbeide en handlingsplan, med korte og langsiktige mål.

Formål

Formålet med saken er å orientere styret om handlingsplan for Universitetssykehuset Nord-Norge HF (UNN) vedrørende spesialisthelsetjenester til den samiske befolkning.

Saksutredning

En intern ressursgruppe i UNN har utarbeidet handlingsplanen for UNN, som er innlemmet i den regionale tiltaksplanen. Ressursgruppen har gjort et kartleggingsarbeid internt, og på bakgrunn av det utarbeidet en handlingsplan for UNN som ble behandlet i UNNs ledergruppe 21.12.2021.

Gjennomføring av handlingsplanen krever at en organisatorisk enhet i UNN får ansvar for å koordinere og tilrettelegge for gjennomføring av tiltakene. Oppgaven er lagt til en stabsfunksjon i Kultur og frivillighetsseksjonen som skal koordinere arbeidet.

Det anbefales i handlingsplanen at klinikkene tar kostnader ved tiltak som innebærer utvikling av spesialisthelsetjenester i de kliniske miljøene som for eksempel bruk av tolketjenester, etableringer av samiske helseteam (som er et foreslått tiltak) m.m. Kultur og frivillighetsseksjonen har i dag ingen midler til å gjennomføre noen av tiltakene i tiltaksplanen med unntak av den årlige markering av Samefolkets dag.

Vurdering

En styrking av spesialisthelsetjenesten til den samiske befolkning vil bidra til at samiske pasienter får et spesialisthelsetjenestetilbud tilpasset samisk språk og kultur. Dette er i tråd med UNNs visjon: *Med pasienten – for pasienten*, og i tråd med strategiens kapittel om «pasientperspektiv i alt vi gjør».

Den nevnte styrkingen vil også kunne bidra til at pasienter med samisk tilhørighet blir møtt av helsepersonell som har mer kunnskap om samisk kultur enn de har i dag.

Gjennom det regionale arbeidet har det blitt klart at flere tiltak sannsynligvis best kan løses gjennom samarbeid og gjennomføres i felleskap i regionen. Det kan være tiltak som handler om utvikling av interregionale tjenester samt tiltak som omhandler kunnskapsutvikling, kunnskapsdeling og opplæringsressurser til bruk i kompetanseheving.

Handlingsplanen for UNN inneholder forslag til kortsiktige og langsiktige tiltak. Noen foreslåtte tiltak har UNN allerede iverksatt uten at det har krevd ekstra ressurser i form av budsjettmidler. Andre, mer langsiktige tiltak krever større prosesser med involvering av fagfolk, ledere, tillitsvalgte samt ressurser i form av budsjettmidler. Det vil være klinikkene og sentrenes ansvar å gjennomføre noen av tiltakene i planen.

Konklusjon

Handlingsplanen for å styrke spesialisthelsetjenester for den samiske befolkning, skal bidra til at samiske pasienter og pårørende får et tjenestetilbud tilpasset samisk språk og kultur i UNN.

Direktøren anbefaler at styret tar saken til orientering.

Tromsø, 14.10.2022

Anita Schumacher (s.)
administrerende direktør

Vedlegg:

- Spesialisthelsetjenester for den samiske befolkning, UNNs handlingsplan

Helsetjenester for den samiske befolkningen- Foretakenes tiltaksplan

Kategorier

A. Faglige tiltak

B. Kulturelle tiltak

C. Strukturelle og administrative tiltak

Forklaring fargekoder i tiltaksplan

Iverksatt/ferdigstilt

Under planlegging/ igangsatt

Krever budsjett/ langsiktig

UNN HF – skal oppfattes som et samisk sykehus!

Tiltak	Kommentar	Samarbeidspartnere	Kostnader	Behov for fellestiltak? (RHF koordinering?)	Tidspunkt for iverksetting	Strategiens side:
A. Fagnettverk	<p>Ressursgruppe Opprette ressursgruppe som skal utarbeide tiltaksplan for iverksetting av mandat fra RHF. Avsluttet.</p> <p>HF representert i Regional arbeidsgruppe Hele Nord foreslår denne regionale arbeidsgruppen videreført.</p>	Helse Nord Finnmarkssykehuset Helgelandssykehuset Nordlandssykehuset Sykehusapoteket UIT Samhandlingsavd. UNN Kvalitetsavdelingen, UNN			Avsluttet Er iverksatt	48
A. Fagdag for Ressursgruppe	Kompetansehevende foredrag for ressursgruppen	Brukerutvalget Sámi Klinihkka UIT Finnmarkssykehuset RHF			Ferdigstilt	48
A. Fokus på den samiske pasienten på dagsorden	På faste møter; AMU, KVAM, personalmøter, onsdagsmøter og internundervisninger på klinikker, skal fokus på tema også være om den samiske pasienten.	Samisk kompetansegruppa i UNN	0		Fortløpende	47

Sak 85/2022 - orienteringssak 8 - vedlegg

<p>A. Kompetansegruppe <i>Kompetansegruppe</i></p>	<p>Kompetansegruppe Opprette kompetansegruppe internt i UNN som har samisk språk- og kulturkompetanse. Brukerrepresentant skal inkluderes. Gruppen har som mål å være en samisk ressurs; språk- og kulturkompetanse for UNN sine ansatte. Gruppen skal støtte samisk koordinator og samisk helseteam. Se eget tiltak samisk koordinator og Samisk Helseteam.</p>	<p>Helse Nord sin samiske ressursgruppe</p>	<p>X</p>	<p>Vår 2022</p>	<p>48</p>
<p>A. Internundervisning i HF om samisk språk og kultur</p>	<p>Obligatorisk undervisning. Kompetansegruppen skal bidra med internundervisning. Ansatte skal få anledning til å ta språkkurs i arbeidstiden, eller få lønn for å ta det på fritiden, utgifter dekkes.</p>	<p>Samisk kompetansegruppa i UNN PO</p>	<p>Ukjente kostnader X E-læring</p>	<p>Høst 2022</p>	<p>47</p>
<p>A. Faglig påvirkning i grunnopplæringa til helsepersonell</p>	<p>Samarbeide med de som lager fagplaner slik at Samisk kulturkompetanse – temaet «den samiske pasienten» legges inn i grunnopplæringen til helsepersonell før de skal ha praksis med pasientkontakt.</p>	<p>Samarbeide med UIT</p>			<p>47</p>
<p>A. Implementere «Plan for</p>	<p>Utarbeide plan der pårørende og etterlatte inkluderes.</p>	<p>PHRK</p>	<p>X Nasjonal plan</p>	<p>Januar 2022</p>	<p>48</p>

Sak 85/2022 - orienteringssak 8 - vedlegg

selvmordsforebygging blant samer i Norge, Sverige og Finland»	Et likeverdig og kultursensitivt behandlingstilbud/oppfølging overfor samiske etterlatte ved selvmord må sikres og styrkes			under utarbeiding		
A. Utvikle undervisningsopplegg med fokus på selvmordsforebygging i Sápmi/samisk kontekst	Samarbeide med SANKS på å utvikle et undervisningsopplegg.	SANKS, VIVAT		X Nasjonal handlingsplan i Norge.	Under iverksetting	48
A. Oversettelser	Det må utredes hvilket informasjonsmaterieill som burde oversettes til samisk. Pasientrettigheter skal oversettes til nordsamisk.			X	Våren 22	48
A. Lærings – og mestringstilbud til samiske pasienter språklig og kulturelt	Tilrettelegge språklig og kulturelt gruppebaserte lærings- og mestringstilbud til samiske pasienter med langvarige og/eller tilbakevendende helseproblemer. Kursene bør utvikles innenfor alle tre språkområdene og i samarbeid med lokale HF.	Sámi klinihkka LMS, UNN	Kostnad?	X	Høst 22	48
A. Forskning	Bruke eksisterende samisk helseforskning for å bedre tilbudet til samiske pasienter.	SAMINOR		X	Under iverksetting	49
B. Samisk uke og Markering 6. februar	På våre nettsider og internt i vår organisasjon. Temauke i forkant av 6.februar. Flagging. Kantiner, mattradisjoner (lunsj og middag).	Kommunene i samiske språkforvaltningsområde i UNNs nedslagsfelt		X Felles rammer for markering. Kommunikasjon	Er iverksatt	48

Sak 85/2022 - orienteringssak 8 - vedlegg

	Kulturprogram som strekker seg over en hel uke.	UIT RHF Sametinget		Årsjul- samarbeid med fagnettverket i forkant av samisk uke		
B. Samisk kunst	Det samiske skal synliggjøres ved samisk kunst og annet samisk symbolikk. Kartlegging av samisk kunst i UNN Samarbeide med UIT for guidet kunstbesøk ved universitet.	UIT Kunstkomiteen i UNN SANKS			Vår 2022	48
B. Kulturelle tiltak	UNN skal ha et fokus på å utvide samiske kulturtiltak.	Eksterne kulturaktører i Norge	450000			48
B. Samisk mat	Vi skal tilby Samisk mat	Sentralforsyninga i UNN	0		Februar 2022	48
B. Etablere samisk møtested for pasienter, pårørende og ansatte	<u>Etablere samisk møtested ved alle UNN sine lokasjoner</u> ; et rom, som gjenspeiler samisk kultur; som leker, bilder, aviser, musikk og informasjonsmateriell. Her kan det også være tilknyttet samisk helsepersonell, som pasienter kan treffe eller kontakte.	<u>Samisk kunstnerforening</u> <u>Drift- og eiendomssenter</u>			Fortløpende	49
C. Fokus på samiske helsetjenester i planer og strategier	Implementere tiltak i HF-et sin overordnede strategiplan.	Senter for forskning og urdanningscenter	0		Iverksatt	47
C. Utlysningstekster	Fast tekst implementert i mal for alle UNN sine utlysningstekster	Personal – og organisasjon UNN	0	X	Iverksatt	47
C. Samisk skilting i HF	Skilting på nordsamisk og norsk	Drift- og eiendomssenteret i UNN			Iverksatt	48

Sak 85/2022 - orienteringssak 8 - vedlegg

C. Sikre samisk representasjon til brukerutvalget og ungdomsrådet i helseforetaket -	Det skal være en representant med samisk språk- og kulturkompetanse i Brukerutvalget og en i ungdomsrådet.			X	Er iverksatt	47
C. Støtte opp om Bevissthetskampanje for registrering av morsmål/kulturellbak grunn	Registrere språk i pasientinformasjon DIPS, pasientjournalen, henvisningene (familie Sosialt). Er med på å sikre god tilrettelegging og likeverdig behandling til de samiske pasientene.	Legeforeningen Helsenord IKT Amund Peder Teigmo		X	Fortløpende	
C. Kartlegging i HF	Det skal gjennomføres en Gapanalyse som en del av en utredning av foreslåtte tiltak i henhold til Mandat i strategidokumentet.	Kvalitetsavdelingen Økonomi og analyse PO (Personal- og organisasjonsavd) UNN Helse Nord	0		Januar 2022	13
C. Fysisk tolk lokalisert i Tromsø	Tilrettelegge for fysisk tolkning. (08.00-22.00). Fase 1. Dagtid Fase 2. Døgn	Finnmarkssykehuset	Areal-kostnad		Under iverksetting	33/47
C. Bedre informasjon om tolketjenesten på intranett	Regional kampanje i regi av Helse Nord er bestilt. UNN og Finnmarkssykehuset jobber med saken	Finnmarkssykehuset ved Erik Palm	0	X	November 21	33/47
C. Velferdsordning	Samisk personell som ønsker, gis fri 6. februar. Permisjonsordning tilknyttet dødsfall/begravelser tilpasses storfamilien	Personal – og Organisasjon, UNN			Januar 2022 Mål om å ha	

Sak 85/2022 - orienteringssak 8 - vedlegg

	i tråd med ordningen til sametinget og fylkeskommunen.	Sametinget Fylkeskommunen			på plass til 6.2.22	
C. Opprette ny stilling samisk koordinator for HF	Etablere en stilling som blir del av Direktørens lederstab. Ivaretagelse av implementering av tiltaksplanen.		1,5 mill i året inkl. sosiale kostnader		Skal vurderes i løpet av våren 2022	47
C. Rekruttering og stabilisering	Personale med samisk språk – og kulturkompetanse; Frivillig registrering hvem av de samisktalende ansatte med samisk språk og/eller <u>kulturkompetanse</u> og gi de lønnsgodtgjørelse i henhold til fagforeningens overenskomster.		Kostnaden ukjent	X Regionalt tiltak Se Fagforeningens overenskomster (Ellen) Ann-Mari. Finnmarksykehuset allerede under utarbeiding. «Samisk» et eget fagfelt.	Høsten 2022	47
C. Samisk Helseteam	Skal opprettes struktur må utredes. Etter inspirasjon fra modellen i Røros/St. Olavs/SANKS og Alaska modellen. Se PDF «tittel»	<u>Samhandlingsavdelingen</u> <u>Tromsø Kommune</u> Kvænangen Alta Kåfjordkommune Ballangen (Ingolf Kvandal)		X	Bør vurderes høsten 2022	47
C. Fokus på etterspørsel av helsepersonell med	Målet er at samtlige avdelinger med pasientkontakt skal kunne legge til rette for å ha personell med samisk språk – og kulturkompetanse tilgjengelig ved behov.			0	Ambisjon om å få inn i dialogavtale	47

Sak 85/2022 - orienteringssak 8 - vedlegg

<p>samisk språk og/eller kulturkompetanse i dialogavalen</p>	<p>Det bør etableres en indikator som monitorer måloppnåelsen. Dialogavtalen skal kvalitetssikres av den samiske kompetansegruppa.</p>				<p>/styringshjul fra 22</p>	
<p>C. Samarbeidspartnere</p>	<p>Sami Klinikk Sør-Samisk helsenettverk Sametinget Helsefellesskapet Tromsø og Ofoten Statsforvalteren Tromsø Fylkeskommune Kommunene i samiske språkforvaltningsområde i UNN's nedslagsfelt Private avtale institusjoner Helse Nord/ de andre HF-ene UIT / Samisk helseforskning Samisk høgskole Samiske organisasjoner som for eksempel samisk legeforening Sannhets- og forsoningskommisjonen USHT, utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester til den samiske befolkningen i Finnmark. Riddu Riddu Senter for Nordlige folk Sametinget Samerådet Festspillene i Nord-Norge</p>					

Sak 85/2022 - orienteringssak 8 - vedlegg

Samisk hus Tromsø					
-------------------	--	--	--	--	--